

Schoole voor de moeders : blyspel

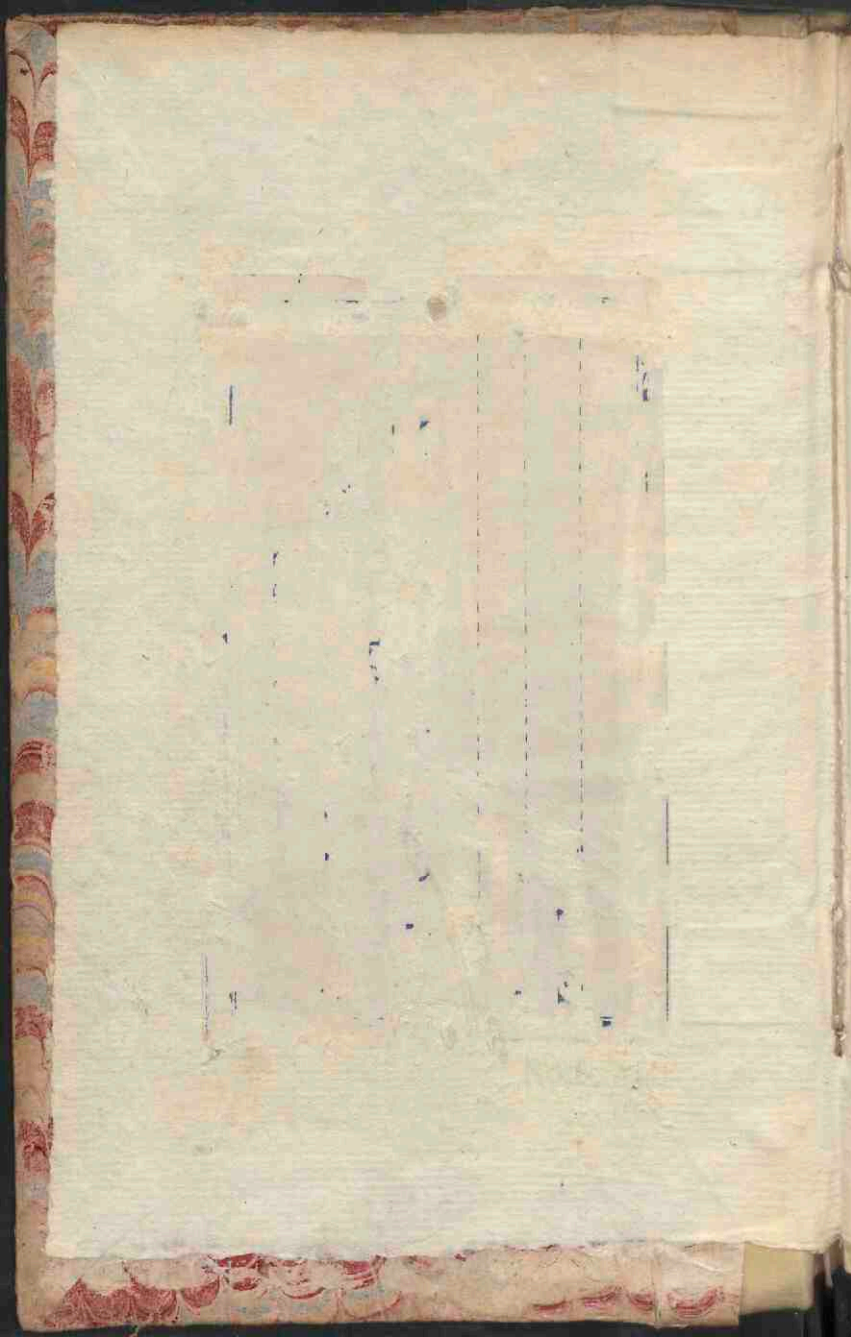
<https://hdl.handle.net/1874/367461>

J. te Winkel
nr. 805

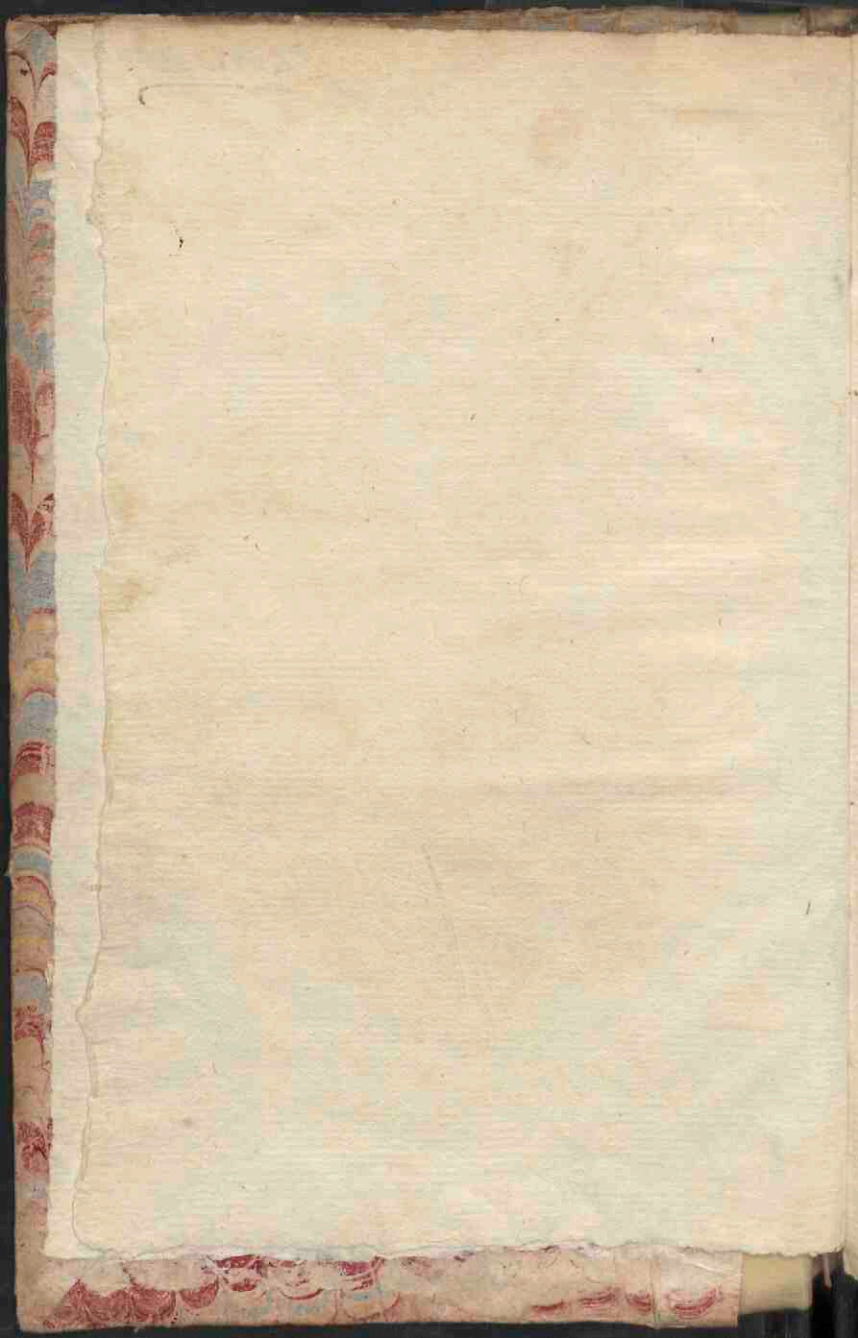
Tooneelstukken

Te WINKEL

No. **281**.....

J. H. Winkler.

S C H O O L E
V O O R D E
M O E D E R S ;
B L Y S P E L .

Gevolgt naar het Fransche van den Heere
DE MARIVEAUX.

DOOR
H: W: REGTERING.

AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekverkooper, op de hoek van
den Voorburgwal en Stiltsteeg. 1759. *Met Privilegie.*

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

SCHOLE
VOOR DE
MORDERS;

BLISSER

Gevoigt naar het Verlanche van den Heere
DE MARIVARCK

DOOR

H. W. REGTERING.

AMSTELDAM,

By Jaan Duim, Boekverkooper, op de hoek van
den Voorburgwal en Gulldeeg, 1759. Miss. Frischlager.

BIBLIOTHEEK DER
UNIVERSITEIT

AMSTELDAM

Gedoog, en wil goedgunstig lyden
 Dat zich myn Zangnimf voor u buig'
 En, de achting die ze u draagt betuig',
 Met u dit Blyspel toe te wyden;
 U, die 't Tooneelfpel hoog waardeert,
 En, vaak, op veel gegronde blyken,
 Een kundig vonnis weet te ftryken,
 Waar door zelfs de ondervinding leert.
 Waar kan zy meêr befcherming vinden,
 Dan onder uwe ervarenis?
 Die, altoos fchuw voor 't valsch vernis,
 Zich door geen beuzling laat verblinden.
 Gy zyt het die haar toevlucht ftrekt,
 Gy zyt het die haar kan behoeden,
 Hoe yslyk de Afgunst ook mag weeden,
 Wanneer zy, te onrecht, haar bevlékt.
 Zy weet het zyn beftaafde reden
 Waarin zich uwe Ziel verheugt;
 't Is 't voorbeeld van oprechte deugd,
 Geen reeks van ongebondne zeden,
 Geen vuile dubbelzinnigheên,
 Waar voor de kuischeit zich moet fchaamen,
 Die nooit aan 't keurig oor betamen:
 Maar wel aan 't woest en don gemeen.
 O neen, myn Zangnimf zal zich wachten,
 Dat zy dat flag van Volk behaagt;
 Zy weet dat gy u des beklaagt;
 Gy voed verheevener gedachten.
 En daarom valt zy u te voet,
 Wil haar uw gunst dan niet onttrekken;
 Zo gy haar hoedfter wilt verftrekken,
 Vind zy haar' arbeid ruim verzoet.

H: W: REGTERING.

VERTOONERS.

MEVROUW ARGANTES.

ANGELICA, *Dochter van Mevrouw Argantes.*

LIZETTE, *Kamenier van Angelica.*

ERASTES, *onder den naam van Pasquyn, Minnaar van Angelica.*

DAMIS, *Vader van Erastes, andre Minnaar van Angelica.*

FRONTYN, *Knecht van Mevrouw Argantes.*

MERLYN, *Knecht van Damis.*

Het Spel speelt in bet Vertrek van MEVROUW ARGANTES.

IN W. RECHTING

VER-

S C H O O L E
 V O O R D E
 M O E D E R S ;
 B L T S P E L.

E E R S T E T O O N E E L.

ERASTES, *gekleed als een Knecht*, LIZETTE.

LIZETTE.

Ja, gy zyt heel wel vermomt, en indien gy, voortaan, onder deze livrei voor myn' bloedverwant gaat, Geloof ik dat gy hier gerust kunt verschynen, 't is uw air maar alleen dat niet voegt by 't gewaad.

ERASTES.

Daar is niet voor te vreezen; en van ons verwantschap heb ik zelfs niet eens, toen ik hier in kwam, willen gewagen.

Ik verzogt u te spreken, men heeft my gezegt dat gy hier waard te vinden, zonder meerder te vragen.

LIZETTE.

Ik geloof dat gy heel wel te vrede moet zyn wegens de vlyt die ik, om u hier te dienen, betoon;

Ik breng my zelve in nood, en het geen ik voor u hier verrigt, is juist niet in den regel; 'k stel my ten toon:

Maar gy zyt eerbaar en vroom; gy bemint myn Meesteres, en myn Meesteres bemint u; ik geloof dat zy beter zal vaaren

A

Met

2. **SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;**

Met u, dan met hém, die haar Moeder haar toe heeft
gelegd, en dát doet myn vrees en myn beschroomt-
heid een weinig bedaaen.

ERASTES.

Zy bemint my, Lizette? Mag ik my vleijen met dat
dierbaar geluk! Ik, die haar niet heb gezien

Dan alleen in 't voorby gaan wanneer zy een wandel-
ing deed! Die haar geen andere blyken van liefde
kon bién

Dan alleen door myn oogen! En die haar maar twee-
maal tot noch toe gesproken heb, terwyl zich
haar Moeder ter zyde vervoegde! Zou ik haar be-
hagen!

LIZETTE.

Boven mate, myn Heer: maar daar zie ik Frontyn:
dat 's de Knecht van Mevrouw, die my mede
niet haat: tracht u wel te gedragen.

T W E E D E T O O N E E L.

FRONTYN, ERASTES, LIZETTE.

FRONTYN.

Ha, zyt gy daar, Lizette? Wie hebt gy daar by u?

LIZETTE.

Dat is een van myn maagschap die Pasquyn word
genaamt,

En wiens Meester, die meestentyd, in Gelderland
woont, thans hier in de stad is om een zaak te be-
schikken die hy lang had beraamt,

En terwyl hy hier blyft komt hy zomtyds my zien.

FRONTYN.

Is hy een van uw maagschap?

LIZETTE.

Ja, wel te weten.

FRONTYN.

Dat 's te zeggen een Neef.

LIZETTE.

Zekerlyk.

FRONTYN.

Hum! 't Schynt een Neef van belang, die 't makely van jou maagschap alreeds heeft versleten.

LIZETTE.

En wat wilt gy toch zeggen met dat makely?

FRONTYN.

Dat is gezegt, dat je me zoekt te bedrieggen door schyn,

En dat 'er, zo de Drommel jou Neef kwam te haalen, geen een Bloedverwant minder in jou familie zou zyn.

ERASTES.

En waaröm gelooft gy dat Lizette u bedriegt?

FRONTYN.

Hum! Wat een schelms gezicht! Wat of dit hier zal brouwen? Hoor, Monsieur Pasquyn, ik verklaar u, vooraf, dat ik Lizette bemin, en dat ik haar meen voor my zelf te trouwen.

LIZETTE.

't Is, evenwel, nodig dat ik met hem hier spreek; 't is een zaak van Familie die u toch gantsch niet betreft.

FRONTYN.

Dat Familie geheim mag zich zelf dan redden, ik blyf, evenwel, hier, hoe gy daar tegen ook morrelt en keft.

LIZETTE.

Gy moet zyn party dan verkiezen, Frontyn.

FRONTYN.

In wat zaak?

LIZETTE.

Zoud gy een' eerlyk' Man, dien u wel zal vergelden, uw' dienst willen toonen?

4   SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;

FRONTYN.

Eereylyk Man, of Schavuit, all' zyne eer is te veel, zo dra
ge my spreek van myn vlyt te beloonen.

LIZETTE.

't Is u, echter, bekend, wie Mevrouw uw Meesteres voor
Mejuffer Angelicaas Echtgenoot houd.

FRONTYN.

Ja, en ik denk dat hy ruim zestig jaaren bereikt die met
een Meisje van zes-en-twintig hier trouwt.

LIZETTE.

Gy ziet, immers, wel dat haar dien Echt in het minst
niet zou voegen, maar veelëer staat te vrezen.

FRONTYN.

Ja, die bedreigt ons met dorheid, daar zullen geen Erf-
genamen van komen, of 't moest door een' helper
wezen.

LIZETTE.

't Is niet dan met leet dat Angelica zich daar gehoor-
zaam in toont, schoon zy jammert en klaagt,
Te meêr nu 't geval haar heeft kennis doen maken met
een' eereylyk' Man dien haar zinnen behaagt.

FRONTYN.

Daar zou Pasquyn, deeze Neef, wel van daan kunnen
komen.

LIZETTE.

Gy hebt het geraden en dus is 't gelegen.

FRONTYN.

En waaröm dat voort niet gezegt? Indien het zo is
met de zaak, is het wel, dan staat me jou makely
niet meêr tegen,

En ik ben tot je dienst. Laat ons dan hooren, zeg wat
ik moet doen.

ERASTES.

Ach! Niet anders, Frontyn,

Dan alleen het gesprek, dat my Lizette hier zal doen ver-
werven, uw gunst te bewyzen, gy zult 'er te vre-
de van zyn.

FRON-

FRONTYN.

Dat wil ik gelooven. Maar wat hebt gy van zulk een byeenkomst te hoopen? 't Contract word van avond getekent.

LIZETTE.

Wel nu, terwyl het gezelschap in 't vertrek van Mevrouw zich onthoud, heb ik den tyd voor den eeten al uitgerekent.

Myn Heer zal ons hier in de zaal staan te wachten, en dat in het donker, op dat men hem niet word gewaar:

Wy zullen ons derwaards begeven, Mejuffer en ik, en dan zullen wy zien wat party wy verkiezen, en maken ons klaar.

FRONTYN.

Ik twyffel geenszins aan het heimelyk gesprek. Maar waar toe zal het dienen? Angelica is heel onnozel en zedig,

Zy is opgebragt, onder het strengste bedwang; en, ondanks haar neiging tot u, al zyt gy noch tienmaal zo snedig,

Zal zy niet anders dan traanen en snikken vertoonen. Zoud gy haar trachten te schaaken, myn Heer?

ERASTES.

Dat zou al het uiterste zyn.

FRONTYN.

En dat uiterste zoud gy in 't minst niet voor schroomen. Raad ik het weér?

LIZETTE.

Wat ons mag belangen, Frontyn, wy beladen ons niet dan met slechts dat gesprek (daar ik by wezen zal) wat gemakkelyk te maaken;

Maar het geen men daar in mogt besluiten, daarin deelen wy niet, dat zyn dingen die ons in het minste niet raaken.

6   SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;
FRONTYN.

Zy doen zeker wel, zo dat duister gesprek, dat wy
't zamen bezorgen, onverwacht wierd ontdekt.

Bovenal nu de deur van de zaal, naar den Tuin, en
de deur van den Tuin zich naar buiten toe frekt,
En om dat wy, uit oorzaak der Zaal daar wy hen
zullen brengen, ook voor beiden die deuren ver-
antwoorden moeten:

Maar het ga zo het wil; die fortuin zoekt te maaken
moet zyn eer zomtyds wagen, en het geld zal 't
verzoeten;

Wat meêr is, men wil hier een jong offertje slachten, en
het is edelmoedig, gelyk het my voorkomt, indien
men 't behoed,

Zonder te letten hoe alles zal gaan: maar, myn Heer
zal betalen en dat vermeedert uw goed,

Wy zullen het nutte by 't pryslyke voegen.

ERASTES.

Maak u niet
ongerust; ik heb niet in myn zinnen Angelica, he-
den, te schaaken.

Ik wil haar alleen doen besluiten om, voor eerst, met den
Man dien haar toegeschikt word geen verbintenis te
maken;

Maar den avond begint. Waar zal ik my bergen terwyl
ik het uur dat ik Angelica zien zal verwacht?

LIZETTE.

Dewyl men tot noch toe niet weet wie gy zyt, zoneem
toch op alles, zo men iets wilde vragen, volkoment-
lyk acht;

In de plaats van myn' Neef, zult gy dien van Frontyn
zo lang wezen, gy moet dat gehengen,

Ga, terstond, in zyn kamer, van waar hy, indien het
noodzakelyk is, u te voorschyn kan brengen.

FRONTYN.

Ja, myn Heer, kom, maak gebruik van myn kamer.

L.I.

LIZETTE.

Ga dan, terstond, weêr van hier; want ik moet, op myn' tyd,
Onze Juffrouw voorkomen, die 't, gewis, zal bekooren indien zy u ziet, maar die noch niet weet dat gy hier zyt:

Ik zal haar gaan zeggen dat 'er een knecht is van u in het vertrek van Frontyn, die verzoekt haar te spreken: Maar begeef u van hier; ik hoor ymand komen.

FRONTYN.

Kom, Neefje lief, kom, 't is het best maar geweken.

LIZETTE.

O neen, blyf maar hier; 't is Angelicaas Moeder, zy mogt u zien vluchten, hoor wat zy zegt.

DERDE TOONEEL.

MEVROUW ARGANTES, LIZETTE, ERASTES,
FRONTYN.

W MEVR: ARGANTES.
aar bevind zich myn Dochter? Waar is zy, Lizette?

LIZETTE.

Die is, 'mogelyk, noch in haar kamer, Mevrouw.

MEVR: ARGANTES.

Wat is dat voor een Knecht?

FRONTYN.

't Is een dienstboô, Mevrouw, gelyk gy kunt zien, en hy komt my bezoeken, ik deel in zyn zaaken;

Wy zyn Zoons van twee Broeders; hy heeft twist met zyn' Meester daar hy 't niet goed by kan maaken, En nu komt hy my vragen of ik geen dienst voor hem weet daar hy wat meerder 'vernoegt wezen zou.

MEVR: ARGANTES.

Zyn gezicht is niet kwaad. Zeg my by wie gy gedient hebt, myn vriend.

E R A S T E S .

By een' Officier van de Gardes , Mevrouw .

M E V R : A R G A N T E S .

Wel nu , dat is wel . Ik zal myn' Heer Damis van avond
 noch spreken , indien hem geen reden beletten ,
 Kon hy aan myn Dochter u geven ; vertoef tot van
 avond , en laat ons alleen . Blyf by my , Lizette .

V I E R D E   T O O N E E L .

M E V R O U W   A R G A N T E S ,   L I Z E T T E .

M E V R : A R G A N T E S .

Myn Dochter ontdekt u al veel haar gevoelen . Waar
 vind gy haar zinnen het meest toe genegen
 Aangaande den Echt dien van daag word gefloten ? Zy
 heeft my ten minfte haar' afkeer verzwegen .

L I Z E T T E .

Haar afkeer , Mevrouw ! Ach ! Zy zou die niet eens
 durven toonen , al leed zy de gruwzaamste pyn ;
 Zy is een befchroomde en eenvoudige Dochter , die , door
 haare opvoeding , niet anders geleerd heeft dan ge-
 hoorzaam te zyn .

M E V R : A R G A N T E S .

Zy heeft , naar my dunkt , niet veel beters te leeren in den
 bloei van haar jaaren .

L I Z E T T E .

'k Heb daar niemendal tegen .

M E V R : A R G A N T E S .

Maar zeg my , in 't einde , is
 zy genegen tot paaren ?

L I Z E T T E .

Hoe kan men dat weten ? Gy ziet dat zy naauwlyks
 haar oogen na boven durft slaan ,
 Zo is zy bevreesd dat zy de ftrengheid der zeden , die
 gy wilt dat zy toont , iets te buiten zal gaan .

M E V R : A R G A N T E S .

ô ! Dat wil ik geloven . Dat is een teken van een
 goedwillig harte .

Zy

Zy staat op haar trouwen, zy zal my verlaten, zy bemint my oprecht, en onze scheiding verwekt haar die smarte.

LIZETTE.

ô! Een Dochter, die in het kort staat te trouwen word, evenwel, licht door de vreugde bekoort.

MEVR: ARGANTES.

Ja, een verkwistende Dochter, opgevoed naar de dertele Waereld, die meêr van de liefde dan van de deugd heeft gehoort,

En die duizenden jonge losbollen de onbeschaamde vrymoedigheid hebben met allerlei vleitaal te strelen:

Maar een bezadigde Dochter, die onder het oog van haar Moeder moet leeven, welkers geest geen bederf kan veelen,

Moet, gewis, zich ontroeren wanneer zy verändert van staat. Ook ken ik Angelica en haar zedigen aard;

Zy houd niet van de Waereld, en ik ben zeker dat zy my ook nooit zou verlaten indien ik haar vry had verklaart.

LIZETTE.

Dat is vry wat byzonders.

MEVR: ARGANTES.

O! Daar ben ik gerust in. Wat den Man mag betreffen waar aan ik haar tracht te besteeden, ik twyffel niet of zy stemt in myn keur, hy is magtig en ryk, en hy luistert naar reden.

LIZETTE.

Wat de rede belangt, daar heeft hy den tyd toe gehad om die heel wel te leeren.

MEVR: ARGANTES.

Hy is oud, dat is waar: Maar hy is ook zagtzinnig, toegevend, oplettend, bevallig.

LIZETTE.

Bevallig! Mevrouw, denk wat gy zegt, op zyn zestigste jaar?

MEVR: ARGANTES.

Wat komt het toch aan op de jaaren eens Mans, met een Dochter als zy, die in de zedigheid op is getogen!

LIZETTE.

ô! Komt het daar niet op aan met Mejuffrouw uw Dochter, dan heeft de zedigheid op haar een wonder groot vermogen.

MEVR: ARGANTES.

Wat begrypt gy daar door?

LIZETTE.

Dat wil zeggen, Mevrouw, dat men zo veel als men kan moet bestaan, Om de deugd van de luï haar gemak te bezorgen, en dat die van uw Dochter veel ongemakken zal hebben te ondergaan.

MEVR: ARGANTES.

Gy hebt zotte gedachten, Lizette. Tracht gy die myn Dochter ook mede te deelen?

LIZETTE.

Ach! neen ik, Mevrouw, zy zal die wel vinden, ik hoef zulk een rol niet te spelen.

MEVR: ARGANTES.

Waröm zou haar lot niet genoegelyk wezen, daar gy zelf haar' aard op het duidelykst ziet?

LIZETTE.

Om dat zy den aard niet bezit dien gy meent, zulk een' aard vind men nergens niet.

MEVR: ARGANTES.

Zy zou dien al heel ongemakkelyk hebben, indien haar geen Man, die haar aanbidden zal, kon belezen.

LIZETTE.

Men bid, in zyn' ouderdom, heel kwalyk aan.

MEVR: ARGANTES.

Dien haar wensch zal voorkomen.

L L

LIZETTE.

Dan zal zy modest moeten wezen.

MEVR: ARGANTES.

Zwyg, zeg ik, ik weet niet wat ik begin, dat ik luister naar u, ik ben zeker te goed.

LIZETTE.

Gy ondervraagt my, Mevrouw, en ik andwoord oprecht.

MEVR: ARGANTES.

Ga, zeg myn Dochter dat zy hier komen moet.

LIZETTE.

Dat is onnodig, Mevrouw; want daar komt zy al aan, ik zal maar vertrekken.

V Y F D E T O O N E E L.

MEVR: ARGANTES, ANGELICA.

Kom, Angelica, kom, ik heb u te spreken.ANGELICA, *zedig.*

Wat begeert

gy, myn Moeder?

MEVR: ARGANTES.

Gy kunt zeer wel ontdekken, Wat ik thans voor u doe. Zyt gy myn liefde niet heel veel verplicht wegens het voordeelig huwelyk dat ik u heb beschoren?

ANGELICA, *neigende.*

Ik zal alles verrigten wat myn Moeder begeert.

MEVR: ARGANTES.

Ik vraag of ge my niet zult bedanken voor de party die ik thans heb verkoren?

Vind gy niet dat gy gelukkig zult wezen in een' Man te verkrygen, gelyk den Heer Damis, wiens vermogen en geld,

Wiens

12   SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;

Wiens verzekerd humeur, vol van oordeel en rede, u een vreedzaam en schikkelyk leeven voorfpelt, Gelyk voegt by uw zeden en het deugdzaam gevoelen dat ik u in heb geboezemt? Geef antwoord, laat hooren.

ANGELICA.

Gy gebied het my dan?

MEVR: ARGANTES.

Ja, zonder twyfel. Laat ons dan zien. Zyt gy voldaan met het lot dat u thans is befehoren?

ANGELICA.

Maar....

MEVR: ARGANTES.

Maar.... Wat is dat? Ik wil dat gy redelyk antwoord zult geven, ik verwacht uw erkentenis, en niet dat gemaar.

ANGELICA, *neigende.*

Ik zal het niet weêr zeggen, Moeder.

MEVR: ARGANTES.

Hou op met dat neigen; zeg my uw gedachten, spreek klaar.

ANGELICA.

Maar....

MEVR: ARGANTES.

Altyd dat maaren!

ANGELICA.

Vergeef het my, Moeder, ik dacht 'er niet om.

MEVR: ARGANTES.

Wel nu, denk 'er dan om, en breng u te binnen

Dat my die maaren mishaaغن. Ik vraag u hoe het, in deze omstandigheên, gaat met uw zinnen?

Is niet dat ik twyffel of gy wel zyt vergenoegt, maar ik wil dat verstaan uit u zelf, myn Kind.

AN.

ANGELICA.

Hoe het gaat met myn zinnen! Ik vrees en ik beef dat ik geen antwoord zal geven dat uw goedkeuring vind.

MEVR: ARGANTES.

Waarom zou ik uw antwoord niet goed kunnen keuren?

ANGELICA.

Om dat gy ligt kwaad worden zoud om het geen ik mogt zeggen.

MEVR: ARGANTES.

Spreek naar behooren, dan zal ik niet kwaad worden. Valt gy myn gevoelen niet toe? Zoud gy dat wederleggen? Zyt gy wyzer dan ik?

ANGELICA.

Het is om dat ik noch geen genegenheid heb.

MEVR: ARGANTES.

En wat hebt gy dan?

ANGELICA.

Ik heb niemendal.

MEVR: ARGANTES.

Hoe! Gy hebt niemendal? En wat is niemendal? Behaagt u den Echt niet?

ANGELICA.

Neen, Moeder.

MEVR: ARGANTES, *verstoort.*

Is het van 't mall'?

Mishaagt hy u dan?

ANGELICA.

Neen, Moeder.

MEVR: ARGANTES.

Spreek. Want ik begin

al te zien wat u deerde:

Dat is te zeggen, myn Dochter, dat gy geen wil hebt.

ANGELICA.

Ik zou 'er, nochtans, een hebben, indien gy 't begeerde.

MEVR:

MEVR: ARGANTES.

Dat is onmoedig. Gy doet dan veel beter dat gy blyft
die gy zyt; en, in dezen staat,

U te laten bestieren, ja, geheel te vertrouwen op my.
Ja, myn Kind, inderdaad

Gy hebt gelyk, en die onverschillige neigingen zyn de
beste van allen. Gy ziet ook dat ik die tracht te
beloonen;

Ik geef u geen onbezonnen galant, geen zwierige pron-
ker die, in het kort, u zyn weérzin zou toonen,

Die zyn goed zal verkwisten, en het uwe daar by, om
zyn onächtzaame driften te volgen, ik geef u een'

Man dien wel weet wat hy doet,

Een' Man daar men staat op kan maaken, dien de waarde
zal kennen van uw onnozel en zedig gemoed.

ANGELICA.

Onnozel dat ben ik.

MEVR: ARGANTES.

Ja, dank zy myn zorg, ik zie dat
gy zyt gelyk ik u wenschte te wezen;

Dewyl gy gewoon zyt uw' plicht te volbrengen, zo zal
u de deugd, die gy nodig zult hebben, geen moei-
ten doen vrezén.

En dit is 't voornaamste dat gy ten eerste geen ander moet
lieven dan alleenlyk uw' Man.

ANGELICA.

En wat zal ik dan doen met myn goede bekenden?

MEVR: ARGANTES.

Gy moet 'er geen hebben dan die den Heer Damis
u toevoegen kan,

Naar wiens wil gy u, altoos, moet voegen, myn Doch-
ter; want het is op dien voet dat wy 't huwlyk
aanvaarden.

ANGELICA.

Zyn wil! En wat zal toch van de myne dan worden?

MEVR:

MEVR: ARGANTES.

Ik weet, dat Articul besluit zekre zaaken die al meenig bezwaarden.

Maar men moet daar by blyven, myn Dochter; 't is een soort van een wet die ons op is gelegd, en in den grond ons verëert.

Want tusſchen twee Echteliën die tezaam moeten leven, is het de redelykste waar van men de meeste toegevenheid begeert,

En die toegevenheid zal u gemakkelyk vallen, dewyl gy met my nooit een' wil hebt gehad, gy weet maar gehoorzaam te wezen.

ANGELICA.

Ja, maar myn Man zal myn Moeder niet zyn.

MEVR: ARGANTES.

Gy zult hem noch meerder dan my moeten vreezen, En het is zeker, myn Kind, dat men u niets, des aan gaande, zal hebben te wyten. Ik laat u alleen:

Denk op het geen ik u heb onderrigt; bewaar, boven all', deze zugt voor de ſtilte, die toegeeffelykheën,

Die zedige en erbare ſchaamte die my in u kan bekoo ren; tracht maar alleen uwen Man te behaagen,

En blyf by die vroomheid waardoor u niets meër dan het kwaad blyft verborgen, dit was het dat ik u noch voor had te dragen.

Z E S D E T O O N E E L.

ANGELICA, LIZETTE.

W ANGELICA, *een oogenblik alleen.*
aar door my niets meër dan het kwaad blyft ver borgen! Wat weet zy voor kwaad?

Heeft zy het kwaad dan geleert? Ik wil het ook leeren.

LIZETTE.

Wel nu, Mejuffer, zeg hoe het gaat.

AN-

ANGELICA.

Ik maak my bedroeft, gelyk gy kunt zien.

LIZETTE.

Wat hebt gy uw

Moeder doen hooren?

ANGELICA.

Ach! Al wat zy wilde, ik weet niet wat my lette.

LIZETTE.

Gy zult den Heer Damis dan trouwen?

ANGELICA.

Ik zou hem trouwen! Neen, zekerlyk niet, het is al genoeg dat hy my trouwt, Lizette.

LIZETTE.

Maar gy zult niet minder zyn Vrouw moeten wezen.

ANGELICA.

Wel laat hem myn Moeder, die zyn woord heeft aanvaart,

Voor ons beiden beminnen; want, zie, ik voor my, ik zal niemand, voortaan, dan Erastes beminnest.

LIZETTE.

Hy is het ook waard.

ANGELICA.

O! Dat is hy gewis. Hem vind ik bevallig, hy is gedienschtig, en niet myn Heer Damis, die ik niet minnen kan,

Die myn Moeder, ik weet niet van waar, heeft doen komen, en die beter zou doen dat hy myn' Grootvader wierd in de plaats van myn' Man.

Die myn hart doet bevriezen zo dra hy maar spreekt, die my altoos zyn schoone, zyn poppetje noemt; als of 't my kon scheelen

Of ik lelyk dan mooi in zyn oog wierd bevonden: daar al wat Erastes my zegt, my kan streelen.

Men ziet dat hy spreekt uit den grond van zyn hart.

Ik

Ik was liever zyn Vrouw slechts één enkele week,

Dan die van den ander voor de rest van myn leeven.

LIZETTE.

Ik geloof dat Erastes van wanhoop bez week.

ANGELICA.

Wat zal ik beginnen? Ik weet wel, helaas! dat hem niemand zou troosten. Is men niet wel te beklagen

Dat men niet t'zamen kan leeven als men elkander zo teder bemint? Myn Moeder zegt dat men zyn' Man moet behaagen;

Wel laat zy Erastes my geven, die zal ik beminnen zo veel als men wil, dewyl ik hem min eêr ik het noch ben verplicht;

Ik zal my wel wachten daar ooit aan te ontbreken als myn plicht het verëischt, en dan valt het ook ligt.

LIZETTE.

Waaröm dan Damis niet moedig geweigert, wyl gy dat toch gevoelt? Gedraag u wat vroeder;

Het is, heden, noch tyd: gy zyt wonderlyk haastig en driftig met my: maar gy beeft by uw Moeder;

Gy moest van den avond haar zeggen, die Man is voor my al te kreupel en oud;

Ik kan hem onmogelyk minnen, ik haat hem, en myn haat zal vergrooten als wy t'zaam zyn getrouwt.

ANGELICA.

Daar hebt gy gelyk in. Maar ik heb geen verstand als myn Moeder my spreekt. Ik kan, echter, wel voelen

Dat ik verstand genoeg heb; en ik zou het noch meêr hebben had myn Moeder daar op willen doelen:

Maar altyd by háár slechts te wezen, niets anders te hoo- ren dan lastige lesfen, niet anders te doen

Dan verdrietige dingen te lezen. Is dat om verstand te verkrygen? Wat kan my dat leeren? Het is geen fatsoen.

*k Zie Meisjes van acht jaaren oud, die veel verder dan ik

zyn gevordert. Doet my dat niet bespotten met reden?
 Zie met wat air ze my kleed. Ben ik verciert als een
 ander? Ei, let eens op hoe ik 'er uit zie: en dat
 noemt myn Moeder een kleed naar myn zeden.
 Of zyn 'er geen zeden dan hier binnens huis? Want ik
 zie niemand die dus is gebakert; ik ben als een kind,
 En dat maakt my nieuwsgierig! Ik draag strikken noch
 linten. Maar wat is het toch dat 'er myn Moeder
 by wint?

Dat ik ontroerd word wanneer ik haar zie. Zy heeft
 my geen Mensch laten zien, en eêr ik Erastes noch
 ooit had vernomen,
 Begon my myn hart als een hamer te kloppen wanneer
 my een Jongman maar even bezag. Dat is my al
 evenwel overgekomen.

LIZETTE.

Alle uw eenvoudigheid maakt my aan 't lachen.

ANGELICA.

Maar, heb ik dan ongelyk? Spreek. Zou ik de-
 zelfde zyn,
 Indien ik een eerbare vryheid genoot? In oprechtheid,
 zie daar, indien ik maar goed was in schyn,
 Ik geloof, waarlyk, dat ik myn Moeder zou haaten,
 om dat zy oorzaak is dat ik aan word gedreven
 Tot dingen, daar ik, zekerlyk, indien ik die had, niet
 het minst om zou geven.
 Maar als ik myn eigen Meestres eens mag wezen, ik
 zeg u niet meêr... laat my begaan...
 Dan begeer ik ook alles te weten wat anderen weten.

LIZETTE.

Dat vertrouw ik ook vast, daar is geen twyfelden aan.

ANGELICA.

Weet gy wel, schoon ik natuurlyk deugdzaam ben,
 dat ik in slaap val als ik van wysheid hoor spreken?
 Weet gy wel dat ik gelukkig zal wezen indien ik my
 nimmer bemoei met lichtvaardige strecken?

Ik

Ik zal 'er ook nimmer toekomen, schoon myn Moeder verdiende dat ik ligtvaardiger was.

LIZETTE.

Ach! Indien zy u thans eens mogt hooren om de vrucht van haar strengheid te smaaken! Maar dat komt niet te pas.

Bemint gy Erastes?

ANGELICA.

Of ik hem bemin! Wel, zekerlyk, ja. Mits dat het geen kwaad is myn min te be-lyden;

Want ik ben vroom en onnozel, ik weet niet wat my vry staat, noch wat ik moet zoeken of myden.

LIZETTE.

Daar is, met my, niet het minst aan gelegen.

ANGELICA.

O! Indien het zo is, dan bemin ik hem veel, En ik kan niet besluiten hem ooit te verliezen.

LIZETTE.

Neem dan, moediglyk, hem maar alleen voor uw deel. Hier in Huis is een Knecht die gelegentheid wagt om u een' Brief van zyn hand te bestellen.

ANGELICA, *verrukt*.

Hoe! Een' Brief van zyn hand? En gy zegt my dat niet! Waar is dan zyn Brief? Waar toe my te kwellen?

Wat vermaak zal ik hebben wanneer ik die lees! Kom, geef hem my dan. Waar is dan die Knecht?

LIZETTE.

Zagt wat, Mejuffer, bezadig die drift; en verberg, ten minsten, een deel voor Erastes van 't geen gy daar zegt:

Zogy hem, by geval, kwaamt te spreken, dan was het te veel, en het mogt u berouwen.

ANGELICA.

Zie daar, dat is ook al de schuld van myn Moeder.

Maar, kan ik hem hier dan aanschouwen?

Gy spreekt van Erastes, gy spreekt van zyn' Brief, en ik zie hier den een' noch den anderen niet.

Z E V E N D E   T O O N E E L.

ANGELICA, ERASTES, LIZETTE, FRONTYN.

ZIE LIZETTE, *tegen* ANGELICA.
Zie, daar is de Knecht die Frontyn hier geleid.

ANGELICA.

Die Frontyn hier geleid? En als myn Moeder dat ziet?

LIZETTE.

Vrees daar niet voor; want Frontyn staat u by, en die Knecht gaat hier door voor een' van zyn Magen.

FRONTYN, *boudende den Brief.*

De Knecht van uw' Minnaar Erastes, Mejuffer, brengt u hier dezen brief.

ANGELICA, *deftig.*

Geef dien aan my.

(Tegen Lizette.)

Heb ik my naar

behoren gedragen?

LIZETTE.

Wonderlyk wel.

ANGELICA, *leest.*„ Wat komt my ter ooren? Men zegt
„ dat van avond uw Echt word gesloten. Zo gy
„ dat kunt bestaan,
„ Zonder te gedogen dat ik u eerst kom te zien, geef ik
„ niet meêr om myn leven, dan zal ik vergaan.”*(Tegen Lizette.)*

Dan geeft hy niet meêr om zyn leven, Lizette!

(Zy

(Zy leest voort.)

„ Vaar wel dan, ik wacht naar uw antwoord en
„ zal my doorsteken.”

(Tegen Lizette.)

Dit doorboort my de ziel; hier komt geen bezadigtheid
langer te pas, ik moet met hem spreken;
Ik wil niet dat hy sterft. Ga, zeg dat hy komt, men
breng hem hier binnen zo goed als men kan.

ERASTES, *knielende.*

Gy wilt niet dat ik sterf, en gy trouwt met een' ander'!

ANGELICA.

Ach! Zyt gy dat, Erastes?

ERASTES.

Wat besluit neemt gy dan?

ANGELICA.

Ik ben te verschrikt om u antwoord te geven; ik weet
het niet. Rys.

ERASTES. *opstaande.*

Gaat u myn wanhoop ter harte?

ANGELICA.

Weet gy dan niet wat ik reeds heb gezegt?

ERASTES.

Gy zyt dan een
weinig begaan met myn smarte?

ANGELICA.

Neen, zeker, neen, 't is u klaarder gebleken; want,
dat ik u min, heb ik recht uit verklaart.

Maar gy moet my verschoonen; want ik wist niet, Eras-
tes, dat gy zelf hier waart.

ERASTES.

En zou het u leet doen dat u dit woord is ontslipt?

ANGELICA.

Zou my dat leet doen! In tegendeel, neen, dat
moet gy niet peinzen,

*k Ben bly dat gy 't weet zonder dat ik 'er de schuld
van gevoel, dan zal ik de moete niet hebben om
het langer te ontveinzen.

FRONTYN.

Wacht u toch wel dat gy niet word betrapt.

LIZETTE.

Daar heeft hy gelyk in. Mejuffer, gy dient te ver-
trekken;

'k Hoor iemand komen.

ANGELICA.

Maar gy hebt, naar my dunkt, noch
den tyd niet gehad om my alles te ontdekken.

ERASTES.

Helaas! myn Beminde; ik heb u noch kwalyk gezien;
en het is noodzakelyk dat ik my uit;

Ik moet u bewegen myn leeven te hoeden.

ANGELICA, *been gaande.*Zult gy den tyd
my niet geven, Lizette, dat ik besluit?

LIZETTE.

Ja, Frontyn en ik zullen alles bezorgen, gy ziet ons
haast weder, ga toch maar heenen.

A C H T S T E T O O N E E L.

ERASTES, LIZETTE, FRONTYN, MERLYN.

LIZETTE.

Wie komt daar te voorschyn? 't Is de Knecht van
Heer Damis. Ik wenschte wel dat hy hier niet was
verscheenen.

ERASTES.

Waar van kent gy hem dan? 't Is de Knecht van myn
Vader, en niet van Heer Damis die my niet is be-
kent.

LIZETTE.

Gy bedriegt u: ontffel u maar niet.

MERLYN.

Goeden avond, schoone En-
gel, goeden avond Messieurs, daar ben ik, in 'tend'.

Ik

Ik kom hier myn' Meester verwachten, hy zend my voor uit, op dat men, vooraf, van zyn komst zoude weten.

Ik ben blyde u te zien.

(Tegen Erastes.)

Maar wie zyt gy, myn Vrind?

ERASTES.

Raakt het u of ik Pasquyn ben geheten?

MERLYN.

Pasquyn! En waarom draagje dat aangezicht dan?

ERASTES.

Waarom ik dat draag?

Wel om dat ik geen ander ontvangen heb, Vriend. Nu, ik groet u, Lizette. Een geestige vraag!

NEGENDE TOONEEL.

LIZETTE, FRONTYN, MERLYN.

FRONTYN.

Ik wou wel eens weten op wie dat je 't hebt? Mag myn Neef dan geen aangezicht hebben? Wat staa je te teemen?

MERLYN.

Dat hy een aangezicht heeft kan hem niemand beletten. Maar het staat hem niet vry dat van een' ander' te nemen.

FRONTYN.

Hoe! Van een' ander'? Welk een zothed is dat!

MERLYN.

Ja, van een' ander'; dat zeg ik noch eens, zie daar, in één woord,

Dat geheele gelaat komt niet toe aan Pasquyn, en het is niet geplaatst op de plaats daar 't behoort.

Ik heb zyn 's gelyken wel meêrder gezien.

FRONTYN, *lachende.*

't Is misfchien een gelaat naar de Mode, daar Pasquyn meê wil pryken.

LIZETTE, *lachende.*

Dat is de taal van een lompert als gy zyt, Merlyn.
Zyn 'er niet duizenden Menschen die elkander
gelyken?

MERLYN.

Dat is de waarheid. Maar laat het behooren aan wie het
ook wil, wat bruit my dat gevit?

Ieder Mensch heeft zyn wezen; ik weet niemand dan
u, zoete Juffer Lizette, die dat van niemand
bezit;

Want gy zyt veel schooner dan al wat 'er leeft; ik weet
niets zo bevallig als gy, en daar wil ik op zweren.

FRONTYN.

Zagjes wat, zagt; laat dat wezen met rust, all' den lof
dien gy 't geeft zou het schrikkelyk ontëeren.

MERLYN.

Dat ik 'er van spreek, Monsieur Frontyn, is maar in-
geval gy Lizette niet minde, gelyk het kon zyn;
Want iederëen is juist niet van de zelfde smaak.

FRONTYN.

Zwyg, zeg ik, zwyg; want ik min haar, Merlyn.

MERLYN.

En Mejuffer Lizette?

LIZETTE.

Gy zyt ongelukkig; want ik min hem ook.

MERLYN.

Ik min haar, en ik min hem ook. Blyft 'er nie-
mendal over?

LIZETTE, *been gaande.*

Niets meêr dan een groet.

FRONTYN, *mede vertrekkende.*

Of wat schelden van my, en
wat vuistflagen toe.

MERLYN.

Die Fortuin vind ik pover.

TIENDE TOONEEL.

DAMIS, MERLYN.

Ha, zyt gy daar? DAMIS.

MERLYN.

Ja, myn Heer, daar ben ik; maar ik heb al gehoord dat 'er niets is voor my, En myn deel hier in huis doet my niets goeds van het uwe voorspellen.

DAMIS.Wat verstaat gy daar by?MERLYN.

Dat my Lizette niet hebben wil; en daar beneven heb ik het wezen uw's Zoons op het gelaat van een' Knecht hier vernomen.

DAMIS.

Dat begryp ik my niet. Maar laat ons alleen; want Mevrouw Argantes en Angelica zie ik daar komen.

ELFDE TOONEEL.

MEVROUW ARGANTES, ANGELICA, DAMIS.

Gy komt, zonder twyfel, eerst aan, myn Heer? MEVR: ARGANTES.

DAMIS.

Ja, Mevrouw, zo terstond.

MEVR: ARGANTES.Daar is al een groot

gezelschap vergadert by my, Dat is gezegt, myn voornaamste Verwanten, en eenige van onze goede bekenden daar by; Want, wat uw Vrienden betreft, gy hebt die uw Huwelyk niet willen vertrouwen.

26   **SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;**
DAMIS.

Neen, Mevrouw, ik heb gevreesd dat myn geluk my zou worden benyd, ik heb dat in 't geheim willen brouwen.

Myn Zoon zelf, weet niets van myn oogmerk; en daarom bid ik u, in dit ernstig geval,

Dat ge my Damis wilt noemen, in de plaats van Or- gon, welke naam de Notaris in 't Contract stel- len zal.

MEVR: ARGANTES.

Dat staat slechts aan myn Heer; voor het overig voegt het geen Moeder op haar Dochter te roemen:

Maar ik geloof u een' schat te verëeren dien men een' eerlyk' Man waardig mag noemen.

Het is waar dat de voordeelen die gy haar doet...

DAMIS.

O, Mevrouw, o, ik verzoek dat gy toch van die zaak niet gewaagt;

Ik ben dien geen dien u beiden moet danken, en ik heb niet moeten hoopen dat dees minzaame Maagt Myn geringe waardy zo veel gunst zou bewyzen.

ANGELICA.

„Deze minzaame Maagt”!

DAMIS.

All' de schatten der Aarde

Zyn, by de schoonheid en deugd die 'k, met haar, in den Echt zal ontvangen, van heel kleine waarde.

MEVR: ARGANTES.

Wat haar deugd mag betreffen daar in doet gy haar recht.

Maar de vrienden, Heer Damis, verwachten u al:

Gy weet dat ik toe heb gestaan dat men zich vry mogt vermommen, en maaken een soort van een Bal;

Gy hebt daar niet tegen. Want dat zal het eerste zyn dat myn Dochter zal hebben gezien.

DAMIS.

All' zo 't, Mevrouw, zal behagen.

MEVR:

MEVR: ARGANTES.

Laat ons 't gezelschap dan, aanstonds, gaan vinden.

DAMIS.

Maar mag ik Mevrouw noch, vooraf, wel iets vragen?

Vergun my, ter gunst van myn aanstaande trouw, Mejuffrouw uw Dochter, myn' zeer waarden schat,

Slechts één omzien te spreken; dat is een voldoening die ik, tot heden, noch niet heb gehad.

MEVR: ARGANTES.

Daar stem ik in, myn Heer Damis, dat kan men, in deze omstandigheden, u niet wel ontzeggen;

En 't is mogelyk niet om haar hart te beproeven; het is noch geen tyd u volkomen dat open te leggen;

En 't moet u genoeg zyn, myn Heer, dat zy gehoorzaam zal zyn, zonder afkeerig te wezen. Welân,

Dat kunt gy myn Heer óók verklaren, myn Dochter, ik sta u dat toe. Verstaat gy my wel?

ANGELICA.

Ja Moeder, ik heb u verstaan.

T W A A L F D E T O O N E E L.

ANGELICA, DAMIS.

DAMIS.

In het eind', bevallige schoonheid, kan ik u, zonder getuigen, myn eeuwige liefde verklaaren.

Het is waar dat myn ouderdom dien van u niet beantwoord.

ANGELICA.

Ja, die zouden malkander niet evenaaren!

DAMIS.

Men zegt my, nochtans, dat gy myn hand zonder weêrzin aanvaart.

AN-

ANGELICA.

Dat heeft myn Moeder gezegt.

DAMIS.

Zy gedooft dat gy zelf my daar van verzekert.

ANGELICA.

Maar men is niet verplicht all' de magt te gebruiken die ons toe word gelegd.

DAMIS.

Is het uit zedigheid, is het uit afkeer, dat ge my weigert, het geen ik verzoek, te verklaaren?

ANGELICA.

Uit zedigheid! Neen.

DAMIS.

Wat zegt ge my daar! Het is dan uit afkeer? ... Gy zwygt! Wilt gy 't my niet openbaaren?

ANGELICA.

't Is dat ik beschaaft ben.

DAMIS.

Gy hebt dan niets gunstigs te zeggen?

ANGELICA.

Daar moet ik op zwygen, Myn Heer.

DAMIS.

En, ook uit beschaaftheid?

ANGELICA.

Ook uit beschaaftheid.

DAMIS.

Spreek, ongeveinst. Zoud gy my haaten?

ANGELICA.

Vraagt gy al weêr?

Gy maakt myn welleevenheid gruuwzaam verleegen.
Zoud gy verheugt zyn, indien ik u, zonder bedriegen,

Liet hooren van ja?

DAMIS.

Gy zoud kunnen zeggen, van neen.

ANGELICA.

Dát noch veel minder; want dan zou ik liegen.

DAMIS.

Hoe! Gy gevoelt dan, Angelica, dat ge my haat? Ik heb my verbeeld dat uw hart was vernoegt

Met my niet te beminnen.

ANGELICA.

Zo gy daar meê vernoegt zyt dan ben ik het ook; en indien het ons voegt Aan de liên te bekennen dat men hen gantsch niet bemint, dan zal ik myn verdre verlegenheid staaken.

DAMIS.

Gy bekennt het my dan!

ANGELICA.

O! Zo vaak als gy wilt.

DAMIS.

Dat is een herhaaling die my in 't minst niet nieuwsgierig kan maaken.

Maar dat is het niet dat my uw Moeder, zo straks, deed verstaan.

ANGELICA.

O! Gy kunt u, deswegen, verlaten op my. Dat weet ik veel beter dan myn Moeder, myn Heer; zy kan zich bedriegen, daar ik u de waarheid bely.

DAMIS.

En die is dat ge my in het minst niet bemint.

ANGELICA.

O! Niet in het minst, en ik zou ook niet kunnen. Dit spruit, geenzins, uit loosheid, maar uit de Natuur: en gy, die men zegt dat zo eerlyk zyt, zult myn oprechtheid de gunst wel vergunnen Van my ook niet te minnen, en my niet te vervolgen, ook ben ik zo schoon niet als gy denkt vangelaat. Zie, myn Heer, zie, gy zult 'er by honderden vinden die het veel meerder verdienen dan ik, inderdaad.

D A.

30   **SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;**

DAMIS.

„Laaten wy zien of zy elders bemint”. Ik ben geenszins van meening door dwang u te trouwen.

ANGELICA.

Het geen gy daar zegt is volstrekt naar de rede, en indien gy zo voortgaat zal ik veel van u houwen.

DAMIS.

Het is zelf my leet dat ik 't niet eêr heb geweten.

ANGELICA.

Helaas! Indien gy 't my, slechts, had gevraagd, Ik had het u, aanstonds, gezegt.

DAMIS.

Dan is het ook billyk dat men, ten eerste, daar zorg voor draagt.

ANGELICA.

Wat zyt gy verplichtend en goed! Ga toch myn Moeder niet zeggen dat ik u, in vertrouwen, deed hooren,

Dat ik u gantsch niet bemin; want zy zou zich geweldig daar over verstooren.

Maar, doe beter; en zeg dat ik geen verstand genoeg heb naar uw' zin, dat ik zo veel verdiensten niet heb als gy had verwacht,

Gelyk het ook waar is; dat gy u verder, in 't eind', moet beraden, en u niet wel op de zaak hebt bedacht:

Myn Moeder, die trots is, zal geenszins ontbreken zich daarom te belgen, men zal de trouw niet verichten,

Zy zal alles te niet doen, en gy zult my, dat zweer ik, onëindig verplichten.

DAMIS.

Neen, Angelica, neen, gy zyt te bevallig; uw Moeder zou denken dat gy 't had gebrouwt,

En all' deze voorwendzels vind ik niet goed, ik weet'er maar één. Is 'er een ander daar gy meerder van houdt?

AN-

ANGELICA.

Ik, myn Heer? Neen, dat moet gy niet denken.

DAMIS.

Dan weet ik my zelf ook niet te verfchoonen; neen, myn beminde,

Ik heb beloofd u te trouwen, 'k moet myn woord ook gestand doen, daar ik, indien gy een' ander' bezinde,

Haar niets zou doen hooren van het geen gy my, heden, belyd en bekent; doch, is de zaak waar,

Dan zal ik haar zeggen dat ik eenigzins twyfelde.

ANGELICA.

Wel nu, dat is goed, twyfel dan maar.

DAMIS.

Maar indien het niet waar is, zo kan ik onmogelyk twyfelen, ik zou haar bedriegen;

En hoe zeer ik genegen ben u te verplichten zou ik, met voordacht, zo niet kunnen liegen.

ANGELICA.

Neen, myn Heer, neen, wees niet beschroomt, gy zoud, zekerlyk, spreken als een eereylyk man.

DAMIS.

Gy bemint dan een' ander'?

ANGELICA.

Maar, verraad ge my niet, myn Heer Damis?

DAMIS.

Ik zock maar uw welzyn zo veel als ik kan.

ANGELICA.

Ach! Wat zyt gy goedäardig! Wat zou 'k u beminnen, indien gy noch waard in den bloei van uw jaaren!

DAMIS.

Wel nu!

ANGELICA.

Ja, 't is waar, daar is iemand, myn Heer, die my meerder behaagt....

FRONTYN, *komt uit.*

Myn Heer, ik kom u verklaaren

Uit

32   SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;

Uit den naam van Mevrouw, dat men u reeds met
Mejuffer verwacht.

DAMIS.

Goed, wy komen terftond.

(Tegen *Angelica*.)

En van waar kent gy hém dien uw zinnen behaagt?

ANGELICA.

Ei! Vraag my niet meêr; vermits ik alreeds heb
verftaan uit uw' mond,
Dat gy maar twyflen wilt of ik min, zo kan het uw
vroomheid in 't minst toch niet baaten.
Ik zal u gaan aandienen.

DE RYFTIENDE TOONEEL.

DAMIS, FRONTYN.

DAMIS.

„ Dit maakt my verdrietig; ik bemin haar
„ te veel om haar aan iemand te laten.
Frontyn, Frontyn, kom eens hier, ik heb u een woordje
te fpreken.

FRONTYN.

Zeer gaarne. Maar

Men wacht u met ongedult boven, myn Heer.

DAMIS.

Ik zal maar een oogenblik toeven. Gy zyt een
Jongman van geest, dat word ik gewaar.

FRONTYN.

'k Heb dagen dat my geen oordeel ontbreekt.

DAMIS.

Wilt gy my dienst doen?

Ik beloof en ik zweer dat'er geen Mensch van zal
weten.

FRONTYN.

Gy zoekt hier myn trouw om te koopen; maar het is
heden myn dag van verftand, ik ben de beschei-
denheid noch niet vergeten,

Daar

Daar valt niet in te doen.

DAMIS.

Ik zal het u heel wel betaalen.

FRONTYN.

Hou toch op; myn Heer, hou toch op. Wat is dat
Die beginfelen maaken my altoos teêrhartig.

DAMIS.

Zie daar is myn beurs.

FRONTYN.

Wat verwinnende zwier! Wat is hy poezel en glad!

DAMIS.

Dees beurs is voor u, indien ge my alles, wat gy van
Angelica weet, wilt vertrouwen.

Ik heb haar met list doen bekennen dat zy een' Minnaar
heeft; maar dewyl zy zo naauw door haar Moe-
der in 't oog word gehouwen,

Kan zy hem zien, noch van hem vernemen, dan alleen
door het beleid van de Meid of den Knecht:

Gy hebt u daar, mogelyk, mede bemoeit, of gy weet wie
dat doet, ik verzoek dat gy 't zegt;

Ik zou hem zyn afscheid doen geven. Wie is hy? Waar
zien zy malkander? Wy zullen 't geheim zien te
snooren.

FRONTYN, *de beurs aannemende.*

Het geen gy daar zegt zou ik tegenstand bieden: maar
het geen gy daar houd haalt my over.

DAMIS.

Laat ons dan hooren.

FRONTYN.

Gy vraagt my naar iets daar ik gantsch niet van weet,
en Lizette is 't alleen die all' die geheime verwar-
ring beftelt.

DAMIS.

Die bedriegster!

FRONTYN.

Voorzigtig; gy kunt háár niet verwyzen,
ten zy ge, met één, ook myn vonnis velt.

Ik

84   **SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;**

Ik bezwyk voor een' trek van welsprekende woorden
die men, mischien, tegen haar zal doen gelden;

De Jongman, daar gy van spreekt, ken ik maar sedert
een uur; hy is, thans, in myn kamer, dat kan ik u
melden;

Lizette heeft 'er myn' Neef van gemaakt, zy zal, in een
oogenblik, hier met hem komen in dit zelfde vertrek,

Alwaar ik het licht uit moet dooven, en daar zy met
Angelica denkt te verschynen, om, in een gesprek,

Met elkaâr te beramen hoe men het best dezen Echt
zal verbreken en den voet u doen lichten.

DAMIS.

Dan staat het alleen maar aan u om my, van alles wat
daar zal gebeuren, volstrekt te onderrigten.

FRONTYN.

Op welk een wyze?

DAMIS.

Gy moet maar gedoogen dat ik hier
my verberg, men zal my niet zien,

Wyl gy het licht toch moet dooven, en dan kan ik hooren
al wat zy zeggen.

FRONTYN.

Dat kan geschiên;

Wacht maar een weinig, daar zyn vrienden hier boven
die zich willen vermommen en zich na den eeten
vermaaken;

Zy hebben hier Dominoos laten bezorgen in het naatste
vertrek. Wil ik 'er een voor u haalen?

DAMIS.

Goed gaan de zaaken.

Gy zult my vermaak doen.

FRONTYN.

Ik zal 'er een brengen; want de tyd is naby.

DAMIS.

Ga dan maar heen.

VEERTIENDE TOONEEL.

DAMIS, *een oogenblik alleen*, FRONTYN.

DAMIS.

Ik kan niets beters verzinnen om te zien hoe 't hier gaat.
 Indien ik bespeur, aan Angelica's reën,
 Dat haar min tot een zekere trap is gestegen, is het ge-
 daan, en ik zal niet met haar paaren.
 Ik beef, evenwel. Wat is men rampspoedig wanneer
 men bemint op het eind' van zyn jaaren!

FRONTYN, *verschynt*.

Zie daar, myn Heer, daar, hier heb ik uw toestel, tot
 een masker inclus; dat is een gezicht
 Dat u maar achttien jaaren oud zal doen lyken, gy zult
 by dat ruilen in 't minst niet verliezen.... Is het
 verricht?
 Kom, schielyk, trek aan. Nu is het goed: blyf op uw
 plaats, en hou u daar stil, zonder iets te bewegen;
 Nu doof ik het licht. Goeden avond, myn Heer.

DAMIS.

Luister, luister, Frontyn; ik heb u noch iets ver-
 zwegen.

De Vryër zal komen, en ik denk op één zaak; als Li-
 zette Angelica hier heeft gebragt, doe dan haar
 Moeder verstaan
 Dat ik haar bid hier terstond te verschynen: maar zon-
 der gerucht, gy zult 'er by winnen, en dat gaat
 u niet aan.

FRONTYN.

Maar gy neemt deze boodschap te borg. Niet waar?

DAMIS.

Wees daar niet voor verlegen.

FRONTYN, *by den tast*.

Goed, ik ga heen.... Hoe zal ik den weg hier nu vin-
 den? Maar.... Wie kom ik daar tegen?

VYFTIENDE TOONEEL.

LIZETTE, ERASTES, FRONTYN,
DAMIS, *ter zyde.*

Zyt gy daar, Lizette?
FRONTYN.

LIZETTE.
Ja, hier ben ik. Wie spreekt
gy daar aan?

FRONTYN.
Och! Ik spreek met de nacht,
Die my belette den uitgang te vinden. Wie hebt gy
daar by u?

LIZETTE.
Stil. Spreek wat zagt;
Ik heb hier Erastes die ik binnen laat komen.

DAMIS.

„ Erastes!

FRONTYN.
Dat is goed. Waar is hy? Pasquyn, treê maar
binnen.

ERASTES.
Hier ben ik, Frontyn.

FRONTYN, *neemt hem by den arm.*

Daar, myn Heer, daar, wandel,
en loop hier zo goed als gy kunt, en vergader uw
zinnen.

LIZETTE.
Ik zal, zo terstond, met Angelica komen.

Z E S T I E N D E T O O N E E L.

ERASTES, DAMIS, *verborgen.*

ERASTES.

Dat Angelica my bemint daar twyfel ik
langer niet aan;
Doch haar beschroomtheid ontrust my, Ik vrees dat ik
haar niet zal verftouten om haar Moeders wil te
weêrftaan.

DAMIS.

„ Ben ik bedrogen? 't Is de ftem van myn' Zoon!
„ Kom luiften wy.”

ERASTES.

Men dient geen gefommel te maaken.
(*Hy loopt by den tast.*)

DAMIS.

„ Hy komt na my toe; ik veränder van plaats.”

ERASTES.

Ik hoor het gefuis van haar kleed. Zyt gy het, An-
gelica? Komt gy my genaaken?
(*Terwyl by dit zegt, grypt by de Domino van Damis*)

DAMIS, *ingetogen.*

Zagjes wat, zegt.

ERASTES.

Ha, zyt gy daar zelf!

DAMIS.

„ 't Is, zeker, myn Zoon.”

ERASTES.

Wel, Angelica, wel, zult gy my doemen van fmart
te vergaan?

Daar ge my flus hebt gezegt dat uw hart my beminde!
Uw bevallige oogen gaven 't my klaar te verftaan
Door de allerbeminzaamfte en de tederfte lonken. Maar
wat zal my uw liefde toch baaten?

38   **SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;**

Ik moet u verliezen. In den naam onzer Min, Ange-
 lica, ach! wyl gy my toe hebt gelaten,
 Op uw weërmin te hoopen, zo bewaar die voor my.
 Ik bezweer u, daartoe, door den minzamen glans
 Die de Hemel, zo 't schynt, heeft verördent voor
 my; by de aanbidyke hand waar op ik u, thans,
 Myn onëindige liefde met eeden betuig,
 (*Damis wil zyn band te rug haalen.*)

Haal die niet weder te rug,
 Angelica, neen, tracht de schaë te vergoeden
 Die Erastes hier leid in het misfen der vreugd van uw
 schoonheid te zien, verban zyn vermoeden,
 Verzeker hem dat gy de zyne zult worden. Angelica,
 spreek.

DAMIS.   (*tegen Erastes*)

„ Daar hoor ik gerucht.” Staak dat getier.

ERASTES.

O, Hemel! Wat hoor ik? Gy ontvlucht my! Lizette!
 Ach! Zyt gy niet hier?

ZEVENTIENDE TOONEEL.

ANGELICA, ERASTES, DAMIS, LIZETTE.

LIZETTE.
Hier zyn wy, myn Heer.

ERASTES.

Ik ben hopeloos. Ach! Uw
 Meestres, wil me ontvluchten.

ANGELICA.

Ik wil u ontvluchten!

Hier ben ik, Erastes.

ERASTES.

Hoe! Doen my uw woorden de
 gruwzaamste wreedheid niet duchten?

ANGELICA.

Ik heb noch maar één woord gesproken!

ERAS-

ERASTES.

Dat is de waarheid :
maar dat heeft my verächt en gehoont.

ANGELICA.

Dan hebt gy my kwalyk begrepen. Verächt men den
geen' dien' men liefde betoont?

LIZETTE.

In waarheid, myn Heer, ik geloof dat hy droomt.

ERASTES.

Ik begryp het dan niet : maar gy doet my bedaaeren,
Dewyl gy my zegt dat uw hart my bemint, verwaar-
dig u dán dat noch eens te verklaaren.

ACHTTIENDE TOONEEL.

MEVROUW ARGANTES, door Frontyn geleid,
ANGELICA, ERASTES, DAMIS, LIZETTE.

Zekerlyk', ja, en daar is ook geen zwaarigheid in ; ik
zou 't u herhalen met zeer veel vermaak :

Maar gy weet het genoeg.

MEVR: ARGANTES.

Wat moct ik niet hooren !

ANGELICA.

Men heeft my, wat meêr is, gezegt, dat die zaak
Niet zo schielyk moet gaan, en dat men weêrhoudend
moet zyn wanneer ons een Minnaar daar van komt
spreken.

ERASTES.

Welk een minzame oprechtheid !

ANGELICA.

Maar ik gehoorzaam
myn hart, zonder te denken op loosheid of treken.
Ik zie u, en ik zie u met vreugd, indien ik misdoe met
zo dikwils te bekennen dat ik u min,

40   SCHOOLE VOOR DE MOEDERS;

Geef ik de schuld aan' myn Moeder alleen, en ik wil
'er in 't minst niet in deelen.

ERASTES.

Wat bekoort gy myn hart en zin!

ANGELICA.

Had myn Moeder my meêr ondervinding gegeven; en
had ze my in de waereld wat meêr laten ver-
schynen,

Zou ik u, mogelyk, minnen, zonder daar iets van te zeg-
gen; en, om het te weten, u laten verkwynen:

Ik zou myn hart wederhouden, het zou alles zo schie-
lyk niet komen, gy zoud my alreeds voor ondank-
baar doen gaan:

Maar ik zou het tegendeel weten. Stel u slechts in myn
plaats, ik heb zó veel bedwang uitgestaan,

Myn moeder heeft myn leven zó droevig gemaakt, ik
heb zó weinig voldoening gehad, en my zó veel
zien vergen,

Zy heeft myn gevoelens zó danig beteugelt, het verveelt
my zó schrikkelyk die te verbergen

Dat ik, wanneer ik vernoegt ben, en my vry kan ver-
klaaren, die reeds heb gezegt

Eer ik noch weet dat ik eens heb gesproken; 't is even
als iemand die adem kan haalen: verbeel u nu, recht,

Wat een Dochter moet zyn, die altoos gewent is be-
dwongen te leeven, die zich by u bevind, u aan 't
hart schynt te leggen,

Die in 't minst u niet haat, die u teder bemint, die haar
vryheid geniet, die noch nooit het vermaak heeft
gehad haar gedachten te zeggen,

Die nooit iets zo teder, voorheen, heeft gedacht, en besef
of ik al dat gekwel kan weêrstaân.

ERASTES.

Ja, de vreugd die 'k gevoel om het geen ik hier hoor,
schynt my aan de zinnen te gaan!

Maar men kom tot de zaak; ik geniet het geluk van
een

een' Vader te hebben die begaafd is met reden,
Die my zo veel bemint als myn hart hém waardeert,
en die gaarne in onze gevoelens, hoop ik, zal treden.

ANGELICA.

Ik ben zo gelukkig niet dat ik een Moeder bezit die
uw' Vader gelykt, hoewel ik haar, echter, niet min-
der bemin.

MEVR: ARGANTES, *uitbarstende.*

Ha! Dat gaat hier te verr'. Gy zyt myne liefde niet
waardig.

ANGELICA.

Nu ben ik verlooren!

MEVR: ARGANTES.

Schielyk, geef licht,

Frontyn, kom maar in.

*(Dit zeggende treed zy toe, en ontmoet Damis dien zy
by zyn Domino vat.)*

Ondankbre! Is dat nu de vrugt van de zorg die ik,
om u deugdzaam te maaken, voor u heb gedragen?
Minnaryën te beleggen! En dat buiten myn weten! U
van een opvoeding die my nacht en dag bezig hield
u te beklagen!

Wel, jonge onbezonne! Een klooster, veel strenger
dan ik, zal my een waarborg zyn voor uw Eer.

NEGENTIENDE EN LAATSTE TOONEEL.

FRONTYN, *komt met het licht, en andere
Dienstboden.*

DAMIS, *ontmaskert en lachende, tegen Mevr:
Argantes.*

Gy ziet wel dat men my in dat Klooster niet zou
ontvangen.

MEVR: ARGANTES.

Zyt gy dat, myn Heer?

(Ziende Erastes met zyn livrei.)

En deze Schavuit, wat doet die hier?

DAMIS.

Deze Schavuit! Dat is myn Zoon, aan wie ik u rade, als men alles beschouwt, uw Dochter te geven.

MEVR. ARGANTES.

Is hy uw Zoon?

DAMIS.

Dat is hy zelf. Erastes, tree nader; het geen ik daar flus heb gehoord doet myn aandacht herleeven,

En ontsluit, wegens myn' onvoorzigtigen toeleg, myn oogen; verzoek dan Mevrouw

U haar gunst te bewyzen, het zal aan my niet ontbreken dat ik u met Angelica trouw

ERASTES, knielende.

Ach! Wat ben ik myn' Vader onëindig verplicht! Mevrouw, zult gy ons alles wat 'er geschied is vergeven?

ANGELICA, mede knielende.

Ach! Mevrouw, kan ik hooopen genaë te verwerven?

DAMIS.

Uw Dochter deed kwalyk: maar haar deugd is oprecht,

En ik zou gelooven, was ik hier in uw plaats, dat ik alles zou moeten vergeten als of 'er niets waar' gezegt.

MEVR. ARGANTES.

Welân dan, myn Heer, ik volg uw' raad, en zal my naar uw welgevallen gedragen.

DAMIS.

Op dien voet zal het vreugdebedryf voor myn' Zoon kunnen dienen daar ik u mee dacht te behaagen.

*(Angelica ombelst Mevrouw Argantes van vreugd.)**Hier*

Hier word een ENTREE gedanst; en daar na, door
ANGELICA, dit volgende gezongen.

Gy, die, door overvloed van reden,
Uw Dochters deugd te streng bepaalt,
O, Moeders, zie hoe zeer gy dwaalt;
De Liefde spot met alle uw zeden.
Uw raad is wys, uw voorzorg goed,
Uw regels staan op vasten voet;
Maar, wat uw strengheid ook mag hoopen,
Gy kunt de wegen tot het hart,
Zo wel niet sluiten, tot uw smart,
Of altoos blyft 'er één voor d'overwinnaar oopen.

DANS.

TRIO.

De Liefde wekt de zoetste vreugd,
Zo wel in Ouderdom als Jeugd,
En beerscht op onze zinnen.
De eenvoudige Natuur
Ontfonkt het minnevuur,
En leerd ons hoe men moet beminnen;
Zy toont wat Liefde op 't hart vermag,
Ondanks het allerstrengst gezag.
Natuur moet door de Liefde leeven,
Zy vormen t' zaam een vasten band,
En de een moet de andre voedzel geven,
Dus bouden zy 't Heelal in stand.
Laat ons Natuur en Liefde looven;
Zy streeven elks begrip te boven;
Men vier dit Feest,
Met blyden geest,
Met zang en t' zaamgesmolten klanken,
Om Liefde en om Natuur te danken.

DANS.

VEAU-

*VEAUDEVILLES.**EEN VAN ALLEN, zingt.*

*Lize, die Damons bart bekoort,
Lacht met bet leet dat by moet dragen;*

All' zyn klagen,

Bespot zy, even als 't behoort;

Hy houdt baar op met malligbeden,

En draait zyn geldkist in bet slot.

O! Die zot!

Men moet hem noch ter School' bescieden.

EEN ANDER.

Wist gy wat zorg ik voor u draag,

Zei my Silvoander, in zyn smarte,

Teér van barte.

Wat zoud gy doen? Was myne vraag.

Maar by bleef stom en of geen reden,

Dat was bet slot van ons gesprek.

O! Die gek!

Men moet hem noch ter School' bescieden.

EEN ANDER.

Lest zei Lubyntje, tegen Piet,

Ik bak, van avond, lekkre koeken:

'k Zou verzoeken,

Dat gy my onverbindert liet.

Hy gaf zyn woord, en zwoer 't met eeden:

Wat is by toch een slechte sul!

O! Die prul!

Men moet hem noch ter School' bescieden.

ANGELICA.

*De Moederlyke zedetucht
Dient om der Dochtren drift te fnuiken;
Dwang gebruiken,
Is, dikwils, kwaad, en zonder vrucht;
Indien een Moeder, buiten reden,
Het Dochterlyke bart beknelt
Door geweld;
Dan moet men haar ter School' beſſeden.*

Hier word een SLUITBALLET gedanst.

1758.

E I N D E.

P R I V I L E G I E .

DE Staten van Holland ende Westvrieslad doen te weeten :alzo ons te kennen is gegeven by de Regenten van het Wees-en Oude Mannenhuis, der Stad Amsterdam, en in die qualiteiten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar; dat zy Supplianten, eenige Jaaren hebben gejouffteert van 't Octroy by ons den 27 May van den Jaare 1728. als meede van de pronlongatie van dien den 6 December 1742. aan de Supplianten verleent, waar by wy aan de Supplianten, goedgunstiglyk hadden geaccordert en geoctroyeert, om nog voor den tyd van vyftien agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt; en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Tooneele gevoert zoude mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, dat de Jaren, by de voorsz. pronlongatie van 't gemelde Octroy of Privilegie vervat op den 6 December van deezen Jaare 1757. stond te expireeren; en dewyl zy Supplianten ten meefften dienste van de Schouwburg, (waar van hunne respectieve Gods huizen onder andere meede moeten werden gefustenteert, de voornoemde Werken, zo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten; als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in het toekoomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zoude moogen werden, gaarne alleen, gelyk voorheenen, zouden blyven drukken doen drukken, uitgeeven en verkopen, ten einde dezelve Werken, door het nadrukken van anderen, haer luister, zoo in taal, als spelkonst, niet mogten komen te verliefen, en dewyle haar Supplianten, zulks na de expiratie van de voornoemde pronlongatie van 't voorsz. Octroy, niet gepermittert was; zoo keerden de Supplianten haar tot Ons, reverenteiyk verzoekende; dat Wy aan de Supplianten, in haar voorsz. qualiteyt, geliefden te verleenen pronlongatie van het voorsz. Octroy, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het ligt te brengen, en ten Toneele te voeren, nog voor den tyd van Vyftien eerftkomende, en agter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en Verkoopen, of te doen drukken, en Verkopen, met verbod aan alle andere op zekere hooge Poene by Ons daar tegens te Statueeren, daar van te verleenen Octroy in forma; ZO is 't dat Wy, de Zaake eade 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wezende, ter beede van de Supplianten, uit Onze regte weeten

tenschap; Souveraine magt en autoriteit, dezelve Supplianten geconsenteert, geaccordeerd en geostroyeert hebben, consenteerden, accorderen ende ostroyeren, haar by deeze, dat Zy, gedurende den tyd van nog Vyftien eerst achter een volgende Jaaren, de voorsz. Werken, in diervoegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uitgedrukt staat, binnen den voorsz. Onzen Landen alleen zullen mogen Drukken, doen Drukken, uitgeeven ende Verkopen, Verbiedende daaromme alle en een iegelyken de voorsz. werken, in 't geheel of ten deele te Drukken, na te Drukken, te doen nadrukken, te Verhandelen, of te Verkoopen, ofte elders naergedrukt binnen den zelven Onzen Landen te brengen, uit te geven of te Verhandelen en Verkoopen, op de verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duyzend gulden daar en boven, te verbeuren, te Appliceren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsen daar het Casus voorvallen zal, ende het restteerende derde part voor de Supplianten, en dit telkens zo meenigmaal, als dezelve zullen worden agterhaalt, alles in dien verstante, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Ostroye alleen wilstende gratificeren tot verhoedinge van hunneschade door het Nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den innhouden van dien te autoriseren, ofte, te Advouëren, en veel min, dezelve onder onze protectie en bescherminge, eenige meerder Credit, aansien, of reputatie te geeven, nemaal de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve, tot hunnen laste sullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen onzen Ostroye voor dezelve Wercken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde of gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden weezen, het zelve Ostroy in 't geheel, en zonder eenige omissie, daarvoor te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten dezelve wercken zullen hebben beginnen uit te geeven, op een boete van zes hondert gulden, na expiratie dervoorz. zes weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduitse Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen, en voorts op poene van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van deezen Ostroye, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit Ostroy een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorsz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Ostroy dezelve Werken zoude willen herdrukken met eenige Observatien, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken, geconditioneert als voren, te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen denzelven tyd, en op de boeten

en pœnaliteit, als vooren. En ten einde de Supplianten deeze onzen Consentie ende Oôtroye mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen en een iegelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen, laten en gedogen rustfelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, cesseerende alle beler ter contrarie. Gegeeven in den Hage, onder onzen Grooten Zegele, hier aan doen hangen op den agtsten November, in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizend zeventhonderd zeven-en-vyftig.

P. STYN.

Ter Ordonnantie van de Staaten

C. BOEY.

Lager stond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Oôtroy, ter hand gefelt by Extraet Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28 Juny. 1715, en 30 April 1728. ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van DE SCHOOLE DER MOEDEKS; Blyspel, enz. vergunt aan IZAAK D VIM.

In Amfeldam, den 20 October 1759.

